Kehys 2017-2020

Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33

***VaV kunta- ja terveysjaosto* (KutJ)**

VNS 3/2016 vp Julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2017—2020

Mikko Nygård 26.4.2016

Yleistä

- Pääluokan määrärahataso nousee 13,8 mrd. euroon 2017 ja laskee 13,6 mrd. euroon kehyskauden lopussa
- Osuus on noin neljännes valtion budjetista
- Määrärahoista 97,6 % on siirtomenoja, kulutusmenojen osuus on noin 1,7 %
- Määrärahakehys kasvaa noin 375 milj. euroa 2017 ja 425 milj. euroa 2020 tasossa edelliseen kehyspäätökseen verrattuna
- Muutos aiheutuu pääosin sosiaaliturva- ja toimeentuloturvaetuuksien tarvearvioiden tarkistuksista, maahanmuuton kustannuksista sekä työttömyysetuuksien aktiivikäytön laajentamiseen liittyvästä siirrosta TEM:n pääluokasta

Kehysvertailu PL 33, mrd. euroa

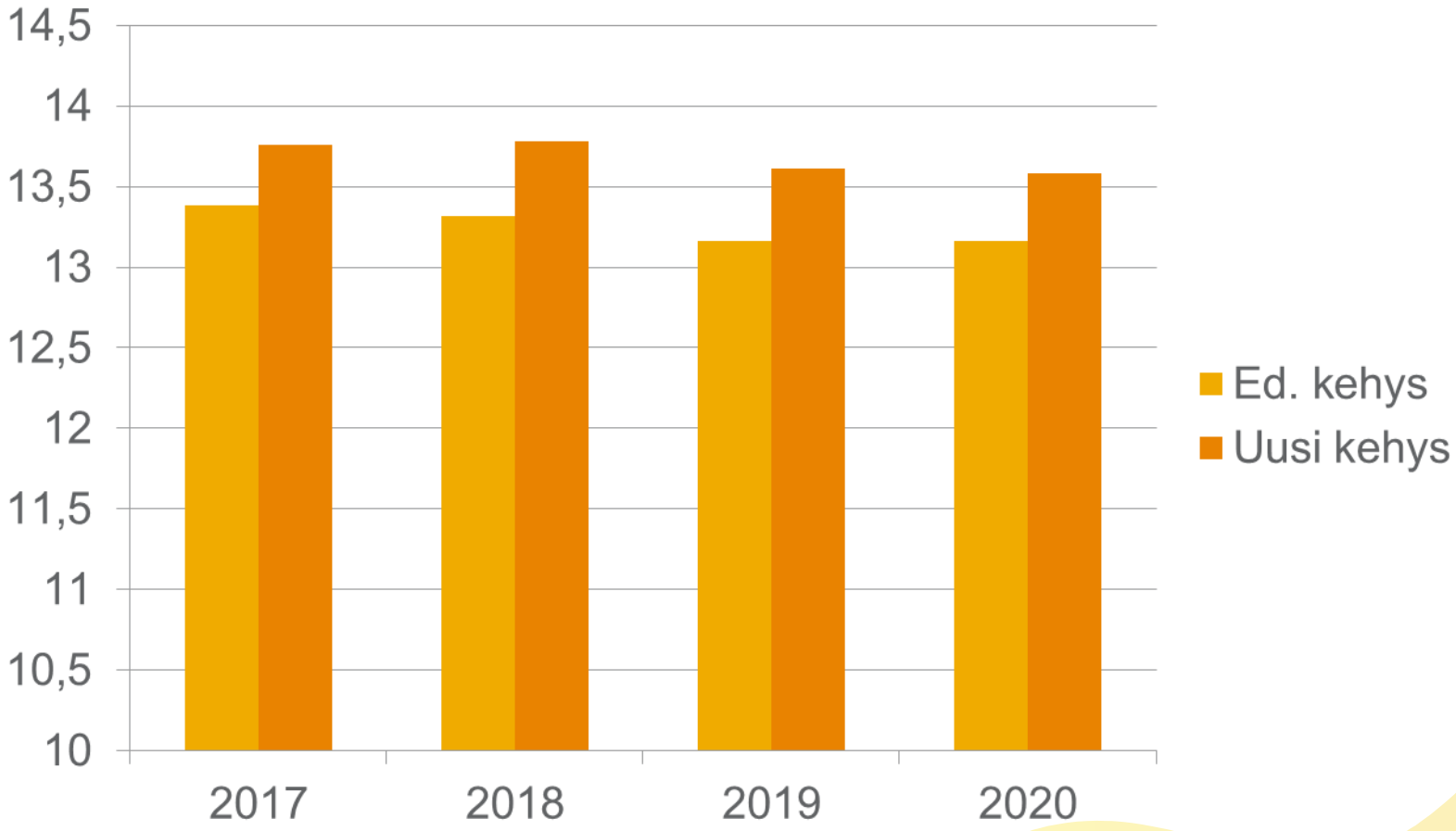

Keskeisimmät muutokset PL 33

- Turvapaikanhakijoista aiheutuvina kustannuksina huomioitu 171,2 milj. euroa 2017 ja 327,8 milj. euroa 2020 tasossa
- Starttirahan ja palkkatuetun työn rahoituksen osittainen siirtäminen työttömyysetuusmäärärahoihin 2017 ja 2018, n. 151 milj. euroa siirtona PL 32:sta
- KEL- ja KHI-sidonnaisten etuuksien vuoden 2016 indeksitarkistukset vähentävät laskennallisesti määrärahatarvetta vuositasolla 27 milj. euroa alentuvien indeksien vuoksi
- KEL- ja KHI-sidonnaisten etuuksien indeksikorotukset jätetään tekemättä v. 2017—2019
- Lisäksi 0,85 prosentin tasasuuruinen vähennys mm. KEL:iin sidottuihin etuuksiin sekä lapsilisiin: nettosäästö STM:n pääluokassa n. 80 milj. euroa vuodessa
- Takuueläkkeen korotus 10 milj. eurolla vuodesta 2018 lähtien. Korotuksen määrä on noin 8 euroa kuukaudessa

Keskeisimmät muutokset PL 33

- Ansiosidonnaisen työttömyysturvan uudistus vuoden 2017 alusta alkaen: säästö menoissa 150 milj. euroa, kun muutokset ovat täysimääräisesti voimassa
- Osatyökykyisten työllisyyden edistämiseksi nuorten kuntoutusraha takuueläkkeen tasolle 2017 alkaen: valtion menot +17,4 milj. euroa
- Työttömyysturvan (TTLK) ja sosiaaliturvan (Somla) muutoksenhakulautakunnat yhdistetään vuodesta 2018 alkaen
- Sairausvakuutuskorvauksiin ja lääkekorvauksiin aiemman kehyspäätöksen mukaiset säästöt, uutena lääkekorvausjärjestelmää uudistetaan siten, että säästöjen yhteisvaikutus julkiseen talouteen 134 milj. euroa v. 2017 ja valtion osuus säästöstä on 60 milj. euroa
- Sairauspäivärahoihin 22 milj. euron säästö ylempien tulorajojen muutoksella v. 2017 alkaen (ei kohdistu valtion maksuosuuteen)
- Valmistellaan esitys sekä toisen että korkea-asteen opiskelijoiden siirtämisestä yleisen asumistuen piiriin

Kuntien rahoitus ja avustukset PL 33

- Genomikeskuksen ja kansallisen syöpäkeskuksen perustamiseen sekä julkisten biopankkien toimintojen tehostamiseen ja varmistamiseen kohdennetaan 17 milj. euroa v. 2017—2020
- Valtion korvauksessa lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin on huomioitu 6 milj. euron vähennys
- Valtion rahoitus turvakotitoiminnan menoihin kasvaa 13,55 milj. eurosta kehyskauden alussa 17,55 milj. euroon sen lopussa
- Perustoimeentulotuen laskenta ja maksatus siirretään kunnilta KELA:lle 2017 alusta lähtien. Alikäytön vähenemisestä johtuen menojen arvioidaan nousevan vajaa 90 milj. euroa siirron yhteydessä
- Siirrosta johtuen pääluokasta maksettavat valtionavut laskevat vuoden 2016 noin 613 milj. eurosta 276 milj. euroon v. 2017, kehyskauden lopussa valtionapujen taso on 218 milj. euroa

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus

- Kehyskaudella kuntien laskennalliset valtionosuudet VM:n pääluokassa (sisältäen sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallinen osuus) noin 8,7 mrd. euroa
- SOTE -uudistuksen vaikutuksia ei ole huomioitu
- Valtionavustusten (ml. valtionosuus) taso on yhteensä noin 10,6 mrd. euroa kehyskauden alussa, laskien noin 10,5 mrd. euroon
- Tästä STM:n pääluokan osuus on 276 milj. euroa kehyskauden alussa ja 218 milj. euroa lopussa

Peruspalvelujen valtionosuuden keskeiset muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon osalta

- Omais- ja perhehoidon kehittämistä koskeva hallituksen esitys eduskunnalle toukokuussa 2016, lakimuutokset voimaan 1.7.2016 lukien
- Tähän kohdennetaan v. 2020 tasolla HO:n mukainen 95 milj. euron lisäpanostus 100-prosenttisena valtionosuutena
- Muutoksen arvioidaan tuottavan v. 2020 220 milj. euron säästön kuntien kustannuksissa, jota vastaava valtionosuuden vähennys on huomioitu
- Vanhusten kotihoitoon kohdennetaan 4,8 milj. euroa vuosina 2017—2018 ja 5,8 milj. euroa vuodesta 2019 lähtien 100-prosenttisena valtionosuutena

Peruspalvelujen valtionosuuden keskeiset muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon osalta

- Lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun 2016 alusta lukien 10 milj. euron lisäys 100 % valtionosuudella, vuonna 2019 tehdään vielä 15 milj. euron lisäys. Lisäyksellä toimeenpannaan erityisesti uudistettua sosiaalihuoltolakia.
- Vanhuspalvelujen henkilöstömitoitusta tarkistetaan v. 2017. Kuntien menojen arvioidaan vähenevän 70 milj. eurolla vuoden 2019 tasossa, jota vastaava valtionosuuden vähennys on 19 milj. euroa
- Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämistä tehostetaan vuodesta 2017 lähtien, jonka arvioidaan tuottavan säästöä kuntien menoissa asteittain. Vuoden 2020 tasolla säästöksi arvioidaan 150 milj. euroa, jota vastaava valtionosuuden vähennys on 38,2 milj. euroa

Peruspalvelujen valtionosuuden keskeiset muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon osalta

- Erikoissairaanhoidon kannustinjärjestelmä otetaan käyttöön v. 2017. Rahoitus otetaan vähennyksenä peruspalvelujen valtionosuudesta ja kohdennetaan valtionavustuksina kuntatalouteen
- Kannustinjärjestelmässä huomioidaan sairaaloiden tuottavuus sairaanhoitopiireittäin, erikoissairaanhoidon tarvevakioidut menot asukasta kohti sekä laatu ja vaikuttavuus
- Kannustinjärjestelmään kohdennetaan 100 milj. euroa v. 2017, 175 milj. euroa v. 2018 ja 250 milj. euroa vuodesta 2019 lähtien
- Hallitusohjelmaan sisältyy edellä mainittujen lisäksi useita muita kuntatalouteen vaikuttavia uudistuksia, joiden valmistelu on vielä kesken, eikä niiden taloudellisia vaikutuksia ole pystytty arvioimaan.